

HRVATSKA NARODNA BANKA

**Uvođenje standarda ESA2010 i ostalih
promjena u monetarnu i financijsku
statistiku HNB-a**

Lidija Hećimović

**Direktor Direkcije za monetarnu i financijsku statistiku
siječanj, 2015.**

Sadržaj

- Osnovne napomene
- ESA2010 i ostale promjene u monetarnoj i financijskoj statistici HNB-a
- Kvantifikacija utjecaja u podacima monetarne statistike (za rujan 2014.)
- Sažetak

Osnovne napomene

- ❑ Europski sustav nacionalnih i regionalnih računa (ESA): metodologija EU-a za proizvodnju i transmisiju statističkih podataka
- ❑ implementacija u monetarnoj i financijskoj statistici – prosinac 2014.
- ❑ datum prve objave - 31. siječnja 2015.
- ❑ serije podataka prikazane u tablicama skupine A do G6c

ESA2010 i ostale promjene u monetarnoj i financijskoj statistici HNB-a

- reklasifikacija institucionalnih jedinica u nove sektore
- ostale promjene
 - prebacivanje kunskih pozicija imovine/obveza s valutnom klauzulom iz grupne stavke “kunska imovina/obveze” u grupnu stavku “devizna imovina/obveze”
 - uključivanje novčanih fondova u sektor (drugih) monetarnih financijskih institucija u kojem su do sada bile samo kreditne institucije, te njihova konsolidacija
 - prve objave odabranih podataka o **transkacijama** sektora drugih monetarnih financijskih institucija
 - prve objave podataka o stanjima imovine i obveza **investicijskih fondova** osim novčanih fondova

ESA2010 vs. ESA1995 - sektorizacija

ESA 1995 sektorizacija:	ESA 2010 sektorizacija:
	<div style="border: 1px solid red; border-radius: 50%; padding: 2px; display: inline-block;">Holding društva, SPN...</div>
Nefinancijska trgovačka društva	Nefinancijska društva
Javna nefinancijska trgovačka društva	Javna nefinancijska društva
Nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva	Domaća privatna nefinancijska društva
Inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva	Nefinancijska društva pod inozemnom kontrolom
Financijske institucije	Financijska društva
Središnja banka	Središnja banka
Ostale monetarne financijske institucije	Društva koja primaju depozite osim središnje banke (Kreditne institucije)
	Novčani fondovi
Ostali financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	Investicijski fondovi osim novčanih fondova
	Drugi financijski posrednici
	Pomoćne financijske institucije
Financijske pomoćne institucije	Vlastite financijske institucije i zajmodavci
Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	Osiguravajuća društva
	Mirovinski fondovi
Opća država	Opća država
Središnja država	Središnja država
Regionalna država	Regionalna država
Lokalna država	Lokalna država
Fondovi socijalne sigurnosti	Fondovi socijalne sigurnosti
Stanovništvo	Kućanstva
Neprofitne institucije koje opslužuju stanovništvo	Neprofitne institucije koje služe kućanstvima
Inozemstvo	Inozemstvo

ESA2010 - sektorizacija

- ❑ reklasifikacija inst. jedinica prema ESA2010 (promjena se prvenstveno odnosi na reklasifikaciju HAC, ARZ, HROTE, HERA, HAMAG BICRO iz podsektora javna nefinancijska društva u podsektor središnja država)
- ❑ reklasifikacija DAB-a iz podsektora ostale pomoćne financijske institucije u podsektor središnja država
- ❑ novi podsektor “vlastite financijske institucije i zajmodavci” - inicijalno dvadesetak identificiranih holdinga (nefin. poduzeća prema ESA1995). U monetarnoj statistici uključen u podsektor drugi financijski posrednici
- ❑ reklasifikacija „Specijalnih prava vučenja (SPV) iz kapitala HNB-a u obveze HNB-a prema inozemstvu

ESA2010 u monetarnoj i financijskoj statistici (1)

- ▣ **Tablice Statističkog pregleda A – D (bilančne pozicije i odabrane transakcije monetarnih financijskih institucija), objava 31. siječnja 2015., s izvještajnim datumom 31. prosinca 2014.**

Revizija podataka:

- od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana kunskih pozicija s valutnom klauzulom
- od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata izvještajnih institucija, uvođenje izvješćivanja o transakcijama i prikazivanje podataka o investicijskim fondovima

ESA2010 u monetarnoj i financijskoj statistici (2)

- ❑ **Tablice Statističkog pregleda G1a do G6c (kamatne stope kreditnih institucija):**
 - revizija podataka od 31. prosinca 2011. **samo** u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica budući da su i dosadašnje tablice podržavale podjelu ovisno o valutnoj klauzuli
- ❑ **Tablice Statističkog pregleda E1 – E2 (bilančne pozicije i transakcije investicijskih fondova):**
 - serije podataka od 31. prosinca 2011. godine

ESA2010 u monetarnoj i financijskoj statistici (3)

- ❑ Ostala izvješća monetarne statistike – **Agregirano statističko izvješće kreditnih institucija - mjesečno i tromjesečno**: reklasifikacija institucionalnih jedinica u nove sektore još nije implementirana. Implementacija je planirana u prvoj polovici 2015. godine. Ne planira se integracija podataka novčanih fondova u obrasce ASI. Promjena metodološkog tretmana kunskih pozicija s valutnom klauzulom neće imati utjecaj na prezentacijski format budući da su i dosadašnje tablice podržavale podjelu ovisno o valutnoj klauzuli.

Utjecaj ESA2010 na monetarnu i financijsku statistiku HNB-a

- U monetarnoj i financijskoj statistici, novi tretman kunskih kredita s valutnom klauzulom ima najveći utjecaj (156 mlrd. kn), pa resektorizacija oko 12,5 mlrd. kn obveza HAC-a i ARZ-a prema kreditnim institucijama iz nefinancijskih društava u središnju državu, pa uključivanje imovine novčanih fondova u druge monetarne financijske institucije (oko 9,3 mlrd. kn)

Kvantifikacija utjecaja u bilancama monetarne statistike (1)

Bilanca Hrvatske narodne banke Na kraju razdoblja, u mlrd kuna; 30.9.2014.	ESA 1995	ESA 2010	Učinak promjena
Ukupno AKTIVA	92,4	92,4	0,0
	0,0	0,0	0,0
1. Primarni novac	62,7	62,1	-0,6
2. Ograničeni i blokirani depoziti	4,5	4,5	0,0
3. Inozemna pasiva	1,1	3,8	2,7
4. Depoziti središnje države	7,8	8,4	0,6
5. Blagajnički zapisi HNB	0,0	0,0	0,0
6. Ostalo (neto)	16,3	13,6	-2,7
Ukupno PASIVA	92,4	92,4	0,0

Kvantifikacija utjecaja u bilancama monetarne statistike (2)

na kraju razdoblja, u mlrd kuna; 30.9.2014.		ESA 1995	ESA 2010	Učinak promjena
Kredit	Kunski krediti	230,6	74,3	-156,3
	Devizni krediti	44,2	200,6	156,4
	Ukupno	274,8	274,8	0,0
od toga: Krediti središnjoj državi	Kunski krediti	15,7	5,9	-9,9
	Devizni krediti	17,4	39,7	22,2
	Ukupno	33,2	45,5	12,4
od toga: Krediti nefinancijskim društvima	Kunski krediti	79,1	29,1	-49,9
	Devizni krediti	25,9	63,3	37,4
	Ukupno	105,0	92,4	-12,6
Depoziti	Štedni			
	Kune	2,4	2,2	-0,2
	Devize	30,1	28,6	-1,6
	Oročeni			
	Kune	40,7	33,0	-7,7
	Devize	130,0	137,4	7,4
u %, na godišnjoj razini; 30.9.2014,		ESA 1995	ESA 2010	Učinak promjena
Nefinancijska trgovačka društva				
	Kamatne stope KI na kunske kredite bez valutne klauzule (novi poslovi)	5,25	5,35	0,09
	Kamatne stope KI na kunske kredite s valutnom klauzulom (novi poslovi)	6,25	6,25	0,00

Kvantifikacija utjecaja u bilancama monetarne statistike (3)

Konsolidirana bilanca drugih monetarnih financijskih institucija; na kraju razdoblja, u mlrd kuna; 30.9.2014.	ESA 1995	ESA 2010	Učinak promjena
AKTIVA			
1. Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke	47,2	47,2	0,0
2. Inozemna aktiva	52,7	52,7	0,0
3. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	64,0	81,3	17,2
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	243,2	230,8	-12,5
5. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih		0,3	0,3
6. Potraživanja od ostalih financijskih posrednika	6,0	5,9	-0,1
7. Potraživanja od pomoćnih financijskih institucija	1,4	1,3	0,0
8. Potraživanja od društava za osiguranje i mirovinskih fondova	0,5	0,5	0,0
Ukupno	415,1	420,1	5,0
PASIVA			
1. Depozitni novac	43,9	43,6	-0,4
2. Štedni i oročeni depoziti	43,1	35,2	-7,9
3. Devizni depoziti	160,1	166,0	5,8
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	15,4	15,4	0,0
5. Udjeli novčanih fondova		9,0	9,0
6. Inozemna pasiva	61,4	61,8	0,4
7. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	4,3	6,7	2,4
8. Krediti primljeni od središnje banke	0,0	0,0	0,0
9. Ograničeni i blokirani depoziti	3,3	3,3	0,0
10. Kapitalni računi	86,4	86,4	0,0
11. Ostalo (neto)	-2,9	-7,2	-4,3
Ukupno	415,1	420,1	5,0

Kvantifikacija utjecaja na monetarne agregate

Monetarni agregati HNB-a, na kraju razdoblja, u mlrd kuna; 30.9.2014.		ESA 1995		ESA 2010	Učinak promjena
M1 =	gotovina u optjecaju	19,3	19,3	19,3	0,0
	+depoziti ostalih financijskih institucija kod HNB	0,6	0,0	0,0	-0,6
	+depozitni novac kod kreditnih institucija	43,9	43,6	43,6	-0,4
	Ukupno M1 (novčana masa)	63,8	62,9	62,9	-1,0
M4 =	M1 (novčana masa)	63,8	62,9	62,9	-1,0
	+ štedni i oročeni depoziti	43,1	35,2	35,2	-7,9
	+devizni depoziti	160,1	166,0	166,0	5,8
	+obveznice i instrumenti tržišta novca	15,4	15,4	15,4	0,0
	+izdani udjeli		9,0	9,0	9,0
	Ukupno M4 (ukupna likvidna sredstva)	282,5	288,5	288,5	5,9

Zaključak

- U monetarnoj statistici HNB-a, kvantitativni učinak ovih promjena bit će značajan. Najveći utjecaj imat će novi tretman kunskih pozicija s valutnom klauzulom, potom reklasifikacija HAC-a i ARZ-a u podsektor središnja država, zatim integracija podataka novčanih fondova s kreditnim institucijama, te reklasifikacija specijalnih prava vučenja u bilanci Hrvatske narodne banke
- u razdoblju od siječanj 2015. – polovica 2015. doći će do privremene nekonzistentnosti u dijelu monetarnih statistika HNB-a (Statistički pregled vs. Agregirano statističko izvješće)